

ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHUNG QUỐC HOA KỲ

Phòng Thông tin - Văn hóa

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh

Hà Nội, Việt Nam

(84-4) 831-4580 -- Fax: (84-4) 831-4601

TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ CỦA BỘ NGOẠI GIAO HOA KỲ

TRIỂN VỌNG KINH TẾ, 5/2001

CUỘC CHIẾN CHỐNG NẠN RỬA TIỀN

THỰC HIỆN CÁC BIỆN PHÁP ĐỂ GIẢI QUYẾT NẠN RỬA TIỀN

Steven L. Peterson, Giám đốc Điều hành, Chương trình Chống tội phạm

Cục Phòng chống Ma túy Quốc tế và Công tác chống Tội phạm - Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ

Ông Steven L. Peterson, Giám đốc điều hành nói "Một đất nước muốn chống lại nạn rửa tiền cần phải có một cơ sở hạ tầng về luật, tài chính và cơ quan thực thi pháp luật". Ông nói thêm rằng hợp tác giữa khu vực tư nhân và nhà nước trong một quốc gia và giữa quốc gia này với các quốc gia khác là những yếu tố hết sức quan trọng.

Một yếu tố hết sức cần thiết khác đó là việc đào tạo, huấn luyện cho tất cả các cơ quan, tổ chức tham gia trong mặt trận đấu tranh chống nạn rửa tiền và rất nhiều cơ quan của Chính phủ Mỹ mở những khóa đào tạo như vậy.

Đấu tranh chống lại nạn rửa tiền không chỉ làm giảm đi những vụ tội phạm về tài chính mà nó còn giúp loại trừ bớt nạn khủng bố và những loại hình tội phạm khác có thể dẫn đến những tội phạm cực kỳ nghiêm trọng. Để chống lại nạn rửa tiền một cách có hiệu quả, một quốc gia cần phải có những điều kiện quan trọng sau:

- Thứ nhất, các quan chức Chính phủ cần đảm bảo rằng họ có một hệ thống luật, tài chính cần thiết và cơ sở pháp lý thực thi để chống lại nạn rửa tiền. "40 điều khuyến nghị" của Lực lượng Tài chính đặc nhiệm (FATF), một tiêu chuẩn được quốc tế công nhận trong vấn đề này đã chỉ ra cách thức mà các nước cần phải làm để tự bảo vệ không bị nạn rửa tiền lạm dụng. (Thông tin thêm về FATF và "40 điều khuyến nghị" xin xem bài "Lực lượng đặc nhiệm tài chính chống rửa tiền"). Các nước cần phải đảm bảo rằng các cơ quan chế tài pháp luật, các cơ quan ra quy định và hệ thống pháp luật của đất nước mình phải thường xuyên liên hệ, chia sẻ thông tin và phối hợp cùng nhau.
- Thứ hai, cần phải có sự tham gia của các nhà lãnh đạo trong khu vực kinh doanh tư nhân, đặc biệt là trong lĩnh vực dịch vụ tài chính, để cùng hỗ trợ các sáng kiến của chính phủ chống lại các tội phạm tài chính và nạn rửa tiền.
- Thứ ba, các nước cần tham gia tích cực vào các diễn đàn quốc tế và khu vực để không ngừng nâng cao hiểu biết của mình và củng cố hợp tác với các đối tác khác để chống lại nạn rửa tiền.
- Thứ tư, thông qua các thỏa thuận hợp tác, các nước cần chia sẻ kịp thời các thông tin quan trọng liên quan đến nạn rửa tiền và các tội phạm tài chính có như vậy các nước mới không trở thành đồng minh của nạn rửa tiền.

CÁC BIỆN PHÁP KỸ THUẬT VÀ ĐÀO TẠO

Các chương trình hỗ trợ kỹ thuật và đào tạo một cách chính quy là rất quan trọng đối với việc xây dựng những chế định để có thể tiếp cận thường xuyên đối với các vấn đề của nạn rửa tiền. Như vậy, các nước cuối cùng sẽ có thể cải thiện khả năng của mình chống lại nạn rửa tiền và họ có thể trở thành các đối tác hiệu quả trong nỗ lực chống lại nạn rửa tiền trên toàn cầu.

Cục Phòng chống Ma túy Quốc tế và Thực thi Pháp luật (INL) của Bộ Ngoại giao Mỹ đang hoàn thiện các chương trình hỗ trợ chống nạn rửa tiền. INL tham gia và hỗ trợ các cơ quan chống rửa tiền và đưa ra những đề xuất về chính sách liên quan đến các hoạt động rửa tiền quốc tế.

Bộ Ngoại giao đã vừa xây dựng một giải pháp để hỗ trợ các cơ quan liên quan thiết lập những mạng lưới phòng chống rửa tiền để bảo vệ các nền kinh tế và các chính phủ không bị các tội phạm tài chính làm lũng loạn và ngăn chặn nạn rửa tiền trên quy mô quốc tế. Giải pháp này gồm các công tác đào tạo, hỗ trợ kỹ thuật và những đánh giá về các trường hợp rửa tiền cụ thể hay đưa ra những thiếu sót để có thể đạt được các mục tiêu thực hiện cụ thể, xây dựng thể chế phù hợp.

Ví dụ với giải pháp này các nhà hoạch định chính sách và các cơ quan thực hiện có thể xác định rằng tại một nước còn tồn tại những hạn chế vì nước đó chưa có "Cơ quan Tình báo Tài chính" (FIU) để có thể thực hiện chức năng đầu mối quan trọng trong chương trình chống nạn rửa tiền của quốc gia. Các FIU có khả năng trao đổi nhanh chóng các thông tin (giữa các tổ chức tài chính và các cơ quan thực thi pháp luật như công tố hay những cơ quan có thẩm quyền khác), khi bảo vệ lợi ích của các cá nhân vô tội liên quan đến những số liệu đó.

Nguyên nhân về việc thiếu FIU ở các nước cũng khác nhau nên chương trình này được xây dựng để có thể đáp ứng nhu cầu của mỗi nước. Ví dụ, nếu vấn đề ở đây là thiếu các quy định, Bộ Ngoại giao có thể giúp tài trợ cho một chuyên gia hoạch định lấy từ Hệ thống Dự trữ Quốc gia Mỹ để hỗ trợ nước này dự thảo những quy định hoặc các hướng dẫn thích hợp và sau đó tổ chức một loạt các khóa đào tạo để những các chuyên gia, các cán bộ cấp dưới và những nhân viên khác có thể học cách làm thế nào để thực hiện những quy định này có hiệu quả. Nếu là vấn đề về phần cứng hoặc về phân tích, Bộ Ngoại giao có thể tài trợ cho các chuyên gia từ FIU của Hoa Kỳ đến giúp đỡ nước này, sau đây được gọi là FINCEN.

Trong năm 2000, Bộ Ngoại giao đã thành lập nhiều Trung tâm Điều tiết Ngân hàng và Thực thi Pháp luật nhằm tổ chức các khóa đào tạo và hỗ trợ kỹ thuật về các giải pháp ứng phó với nạn rửa tiền và các cuộc điều tra tài chính giữa các đối tác trên toàn cầu. Những khóa đào tạo này giúp cho các nhà điều tra tài chính, các nhà hoạch định trong ngân hàng và các bên truy tố có những công cụ cần thiết để phát hiện, điều tra và khởi tố những vụ rửa tiền, những tội phạm tài chính và các hoạt động liên quan đến tội phạm khác. Những khóa học này đã được tổ chức tại Mỹ và một số khu vực liên quan mà chương trình này đang tập trung vào.

INL đã tài trợ 60 chương trình trong năm 2000 để chống lại tội phạm tài chính và rửa tiền tại 35 nước trên thế giới. Hầu hết các cơ quan thực thi pháp luật của Mỹ cùng hỗ trợ trong hoạt động này bằng cách tổ chức các khóa đào tạo cơ bản cũng như nâng cao về tội phạm tài chính ở mọi góc độ. Ngoài ra, INL thỉnh thoảng cũng tài trợ cho một số tư vấn kỹ thuật ở một số nước nhất định. Những cố vấn này làm việc trực tiếp với nước sở tại để xây dựng, thực hiện và củng cố những luật lệ liên quan đến tội phạm tài chính và rửa tiền và triển khai Bộ phận tình báo tài chính. Ngoài ra, INL cũng giúp nhiều cơ quan liên bang thực hiện đào tạo phục vụ công tác chống tội phạm tài chính và các cơ quan về tội phạm tài chính liên cơ quan và xây dựng các khóa đào tạo chuyên sâu tại một số tổ chức để chống lại nạn rửa tiền.

ĐÀO TẠO CÁC ĐỐI TÁC

Các cơ quan sau cung cấp các khóa đào tạo chống rửa tiền và các khóa hỗ trợ kỹ thuật thông qua quỹ INL:

Mạng lưới chế tài đối với tội phạm tài chính (FINCEN): FINCEN, cơ quan Tình báo Tài chính Mỹ do Bộ Tài chính quản lý, hỗ trợ kỹ thuật và tổ chức các khóa đào tạo cho các quan chức chính phủ nước ngoài, các nhà hoạch định tài chính, các quan chức thực thi pháp luật và các nhà ngân hàng. Những khóa đào tạo này bao trùm rất nhiều chủ đề: các loại hình rửa tiền, tổ chức và vận hành cơ quan tình báo tài chính, thành lập hệ thống toàn diện về phòng chống nạn rửa tiền, hoạt động và cấu trúc mạng vi tính, các hệ thống phòng chống nạn rửa tiền của từng nước và các quy định. FINCEN cũng phối hợp chặt chẽ với Egmont Group gồm 50 cơ quan tình báo tài chính để giúp các nước thành lập các bộ phận tình báo tài chính của riêng mình.

Ngoài ra, nhiều nước cũng đã được FINCEN giúp đỡ như Argentina, Armenia, Úc, Bahamas, Brazil, Canada, Trung quốc, Costa Rica, Cộng hòa Dominica, El Salvador, Đức, Hy Lạp, Hồng Kông, Ấn Độ, Indonesia, Đảo Man, Jamaica, Jersey, Kazakhstan, Lebanon, Italia, Liechtenstein, Nauru, Nigeria, Hà Lan, Lalau, Paraguay, Nga, Seychelle, Nam Phi, Thụy Sĩ, St. Vincent và Grenadines, Đài Loan, Tanzania, Thái Lan, Tonga, Vương quốc Anh. FINCEN cũng thực hiện trao đổi cán bộ với Các cơ quan tình báo tài chính của Hàn Quốc và Bỉ.

Cơ quan Quản lý Doanh thu Nội bộ (IRS): Cơ quan quản lý doanh thu nội bộ thuộc Bộ Tài chính tập trung hoạt động đào tạo của mình vào kỹ năng điều tra liên quan đến tội phạm tài chính và rửa tiền. Mục đích của những khóa đào tạo này là giúp Chính phủ các nước thiết lập và hoàn thiện các luật lệ chống rửa tiền, các hình thức tội phạm, thuế và tịch thu tài sản. Ngoài ra, IRS giúp điều tra những trường hợp vi phạm những luật này và khuyến khích mạng lưới chống rửa tiền tuân theo các tiêu chuẩn quốc tế.

Cơ quan Bảo mật: Bộ phận bảo mật thuộc Bộ Tài chính tham gia vào công tác đào tạo các quan chức Chính phủ và các quan chức thực thi pháp luật về gian lận tài chính, điều tra các vụ tiền giả và những tội phạm khác liên quan đến thương mại điện tử.

Trong năm 2000, Bộ phận bảo mật đã hỗ trợ cho các chương trình của INL thông qua việc đào tạo cho các tổ chức tài chính và thực thi pháp luật tại Trung Quốc, Nigeria, Bulgari và Lithuania. Ngoài ra Bộ phận này cũng có những bài giảng tại các học viện của Hungari và Thái Lan và tổ chức các lớp học đặc biệt tại Bulgari, Colombia, Hy Lạp, Italia, Mexico và Rumani và tại Hội thảo của Interpol tổ chức tại Lyon, Pháp.

Cục Hải quan Liên bang (USCS): Cục Hải quan, Phòng điều tra, Bộ phận điều tra tài chính thuộc Bộ Tài chính đã giúp hỗ trợ các chuyên gia về điều tra các vụ rửa tiền theo cách truyền thống và rửa tiền lén lút, họ sẽ là những người phổ biến những kinh nghiệm của mình cho các nhân viên ngân hàng, quan chức hoạch định và thực thi pháp luật có tên trong các chương trình INL.

Là người chủ trì hoặc đồng chủ trì với các cơ quan liên bang khác, trong năm 2000 USCS đã tổ chức nhiều hội thảo về phòng chống tội phạm tài chính và rửa tiền ở trong cũng như ngoài nước với số nhân viên được đào tạo lên đến 725 người từ 16 quốc gia trên thế giới.

Cơ quan Hỗ trợ Kỹ thuật (OTA): Cơ quan hỗ trợ kỹ thuật thuộc Bộ Tài chính hỗ trợ cho các quan chức cao cấp của nhiều bộ và các ngân hàng trung ương trong lĩnh vực cải cách thuế, quản lý và phát hành nợ chính phủ, định hướng và quản lý ngân sách, cải cách tổ chức tài chính, cải cách các cơ quan thực thi pháp luật liên quan đến rửa tiền và các tội phạm tài chính khác. OTA phối hợp với các nhân viên của Sứ quán và khách hàng của nước sở tại để thực hiện các dự án dài hạn thiết kế nhằm mục đích thúc đẩy những thay đổi có tổ chức hệ thống và áp dụng các cơ cấu tổ chức mới. Chương trình này đã hỗ trợ kỹ thuật cho hàng chục nước trên thế giới.

Trong năm 2000, một số dự án đã được thực hiện ở một số nước như: Armenia (hỗ trợ kỹ thuật để xử lý tội phạm tài chính, tội phạm có tổ chức, tội phạm đánh bạc và những gian lận trong bảo hiểm); tại El Salvador (soạn thảo và thực

hiện luật chống lại nạn rửa tiền, giúp đỡ thiết kế, xây dựng và tuyển cán bộ cho Cơ quan Điều tra Tài chính của El Salvador); tại Georgia (hợp tác với Cơ quan Phát triển Quốc tế Mỹ, Bộ Tư pháp, Ủy ban Hối đoái và Chứng khoán Mỹ, thực hiện báo cáo về các quan chức của Cơ quan Chứng khoán Quốc gia); tại Indonesia (xây dựng các chương trình đào tạo để nâng cao khả năng kiểm toán cho các cán bộ của các phòng thuộc Cơ quan cơ cấu lại, thuộc ngân hàng Indonesia và cung cấp các kiến thức liên quan đến các vụ điều tra về rửa tiền và thu hồi tài sản); tại Moldova (hỗ trợ kỹ thuật cho những người soạn thảo phần về tội phạm tài chính và kinh tế của Bộ luật tố tụng hình sự hiện đang được Quốc hội xem xét, hỗ trợ cho Bộ tài chính hình thành cơ quan phụ trách trốn thuế và nhóm công tác về gian lận trong ngân hàng, đào tạo pháp lý và hỗ trợ chống lại gian lận tín dụng, gian lận giấy tờ và xây dựng các phòng nghiên cứu pháp lý cho chính phủ). Các chuyên gia tư vấn của Cơ quan thực thi pháp luật cũng giúp Peru và Malaysia để soạn thảo và thảo luận cơ sở pháp lý chống lại nạn rửa tiền.

Cơ quan Đào tạo Khởi tố Nước ngoài (OPDAT): Đây chính là nơi đào tạo các nhân viên thực thi pháp luật, các thẩm phán, các ủy viên công tố. Trong năm 2000, OPDAT đã tài trợ cho 13 hội thảo trên thế giới liên quan đến vấn đề thu hồi tài sản và rửa tiền. Khoảng 800 học viên đã được đào tạo về rửa tiền xuyên quốc gia, thu hồi tài sản quốc tế và phân chia tài sản.

Ngoài ra, Bộ phận chống rửa tiền và thu hồi tài sản của Bộ Tư pháp đã tổ chức một Hội thảo khu vực về rửa tiền và thu hồi tài sản tại Buenos Aires với sự tham dự của 200 uỷ viên công tố và các nhân viên thực thi pháp luật từ Argentina, Brazil, Paraguay, Uruguay và Bolivia.

Cơ quan Phòng chống Ma túy (DEA): Phòng đào tạo của cơ quan, Bộ phận đào tạo quốc tế, nằm trong một phần của Chương trình tịch thu tài sản của Bộ Tư pháp, đã tổ chức nhiều hội thảo về rửa tiền và tịch thu tài sản quốc tế. Những hội thảo này đưa ra, so sánh, phân tích luật của Mỹ với những nước khác và xây dựng mối quan hệ và thiết lập mạng lưới thông tin giữa các quan chức, nhân viên thực thi pháp luật liên quan đến ma túy và các công tố về vấn đề rửa tiền và tịch thu tài sản. DEA cũng tổ chức nhiều khóa học về chống rửa tiền trong đó có các khóa học đặc biệt cho các nhà quản lý ngân hàng trung ương nước ngoài, cảnh sát, hải quan và các công tố viên.

Trong năm 2000, một số hội thảo đã được tổ chức tại Hungary, Panama, Peru, Singapore, Nam Phi, Tây Ban Nha và các khóa đào tạo khu vực về chống nạn rửa tiền đã được thực hiện tại Brazil.

Cục Điều tra Liên bang (FBI): Bộ phận phụ trách về vấn đề rửa tiền của Cục Điều tra Liên bang thuộc Bộ Tư pháp đã đào tạo nhiều nhân viên thực thi pháp luật quốc tế để điều tra các hình thức rửa tiền. Các khóa đào tạo này tập trung chú ý tới các mảnh khoé mà bọn rửa tiền thường sử dụng để che dấu và ngụy trang nguồn gốc của số tiền bất hợp pháp và cũng cung cấp các biện pháp thực thi pháp luật với khả năng truy lùng dấu vết, nguồn gốc và chủ sở hữu của những số tiền đó. FBI cũng cung cấp các chuyên gia đào tạo nâng cao về những kỹ năng, công nghệ hiện đại và truyền thống, ví dụ như ngân hàng Internet, thẻ tín dụng thông minh và thẻ điện tử.

Trong năm 2000, FBI đã hỗ trợ nhiều khóa đào tạo chống tội phạm tài chính và rửa tiền tại Moldova, Pakistan, Panama, Phần Lan, Nga, Slovakia, Ukraina và Việt Nam. Ngoài ra, FBI cũng đã tổ chức nhiều khóa đào tạo và hội thảo chuyên đề về rửa tiền tại Học viện FBI tại Quantico, Virginia và tại trụ sở của FBI tại Washington, D.C.

Hội đồng Quản trị của Hệ thống Dự trữ Liên bang: Nhân viên của Cục Dự trữ Liên bang, Ngân hàng Trung ương Mỹ cũng đã tổ chức các khóa đào tạo và cung cấp các thông tin về các thủ tục và mảnh khoé rửa tiền cho các nhân viên thực thi pháp luật nước ngoài, các chuyên gia tư vấn của ngân hàng trung ương cho hàng chục nước mỗi năm bao gồm Argentina, Brazil, Caribe, Chile, Czech, Ecuador, Phần Lan, Nga, các nước Nam Thái Bình dương, Vương quốc Ả-rập Thống nhất và Uruguay.

CÁC SÁNG KIẾN HỖ TRỢ ĐA PHƯƠNG

Nằm trong chương trình chống rửa tiền, INL nhận ra nhu cầu dài hạn về các chương trình đào tạo trong khu vực. Ví dụ, INL cùng với Liên minh Châu Âu và Vương quốc Anh đã tài trợ cho Chương trình chống rửa tiền của các nước vùng Caribe (CALP) nhằm mục đích giảm các vụ rửa tiền có thể dẫn đến những tội phạm hình sự nghiêm trọng bằng cách ngăn chặn, điều tra và khởi tố kịp thời các vụ rửa tiền. CALP cũng đang cố gắng phát triển những gì có thể được về mặt tổ chức tại các nước Caribe để giải quyết các vấn đề liên quan đến chống rửa tiền tại các nước, các khu vực và trên toàn thế giới.

INL cũng tham gia và hỗ trợ tài chính cho nhiều cơ quan, tổ chức chống rửa tiền trên toàn thế giới. Trong năm 2000 đã trợ giúp cho Nhóm chống rửa tiền Châu Á - Thái Bình Dương (APG), Lực lượng tài chính đặc nhiệm vùng Caribe, Lực lượng tài chính đặc nhiệm và Hội đồng Châu Âu (COE); APG và COE cũng được hỗ trợ để thực hiện nhiều chương trình đào tạo đa phương cho các thành viên.

Tiếp theo các chương trình đào tạo của INL là biện pháp phối hợp liên ngành để giữa các cơ quan thực thi pháp luật, cơ quan tư pháp, các ngân hàng trung ương. Như vậy sẽ cho phép các bên được trao đổi thông tin và thảo luận sâu. Phương án này đã được thực hiện thành công tại Châu Á, Trung và Nam Mỹ, Các nước SNG và Trung Âu.

INL cũng tài trợ cho nhiều chương trình hỗ trợ kỹ thuật và đào tạo khu vực do các cơ quan thực thi pháp luật đề xuất bao gồm các học viện về thực thi pháp luật quốc tế (ILEAs). ILEAs do INL thành lập và tài trợ tổ chức nhiều khóa học về thực thi pháp luật cho các quan chức quản lý bậc trung. Các khóa đào tạo này bao gồm những học phần giảng về tội phạm tài chính và rửa tiền, các hội thảo về những chủ đề này cũng được tổ chức cho các quan chức thực thi pháp luật cao cấp.

Các sáng kiến của ILEAs được xây dựng trên cơ sở khu vực. Học viện ILEA đầu tiên của Châu Âu được thành lập tại Budapest và tập trung chủ yếu vào đào tạo cảnh sát và các cơ quan tư pháp hình sự của các nước SNG và Trung Âu. Một học viện ILEA khác của Khu vực Đông Nam Á đã khai giảng vào tháng 3 năm 1999 tại Bangkok và cho đến nay đã có hơn 1000 quan chức từ 10 nước Đông Nam Á tham dự các khóa học ở đây. Một học viện ILEA cũng đã thành lập tại Đông Hemisphere nhưng địa điểm lâu dài cho Học viện này còn đang được xem xét. Ngoài ra học viện ILEA ở khu vực Nam Phi tại Gaborone, Bostwana, đã khai giảng ngày 23 tháng 4 năm 2001.

Toàn văn bằng tiếng Anh: <http://usinfo.state.gov/journals/ites/0501/ijee/state2.htm>